

31.12.2012

Dnro 2307/4/11

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Minna Verronen

LAPSEN HUOSTAANOTTOA KOSKEVIEN VALITUSTEN KÄSITTELYAIKA KORKEIMMASSA HALLINTO-OIKEUDESSA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 13.6.2011 saapuneessa kantelussaan korkeimman hallinto-oikeuden viivytelyä lapsensa huostassapidon lopettamista koskevan valituksen käsittelyssä. Kantelijan mukaan hänen valituksensa käsittely ei ollut edennyt kantelun kirjoittamishetkellä korkeimmassa hallinto-oikeudessa laisinkaan.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Valituksen käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Kantelija oli hakenut vuonna 2002 huostaanotetun lapsensa huostassapidon lopettamista, mutta A:n kaupungin sosiaalityön osastopäällikkö oli hylännyt hakemuksen 26.5.2009. Kantelija valitti päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi hakemuksen 29.4.2010 antamallaan päätöksellä. Kantelijan valitus oli saapunut korkeimpaan hallinto-oikeuteen 31.5.2010. Korkein hallinto-oikeus kumosi 27.12.2011 antamallaan päätöksellä hallinto-oikeuden ja A:n kaupungin sosiaalityön osastopäällikön päätökset ja määräsi kyseessä olevan lapsen huostassapidon lopetettavaksi.

Korkein hallinto-oikeus oli käsitellyt asiaa istunnossaan 25.8.2011 ja päättänyt hallintolainkäytönlain 37 §:n nojalla toimittaa asian selvittämiseksi suullisen käsittelyn. Suullinen käsittely pidettiin 8.11.2011. Korkein hallinto-oikeus ratkaisi asian 27.12.2011 antamallaan päätöksellä.

3.2 Hallintoneuvoksen selvitys

Hallintoneuvoksen selvityksen mukaan lastensuojeluasiat käsitellään korkeimman hallinto-oikeuden III-jaostolla. Jaostolla, jonka puheenjohtajana hän tapahtumahetkellä toimi, käsitellään selvityksen mukaan varsin monenlaisia asioita ja suuri osa muistakin asioista kuin lastensuojeluasioista on säädetty kiireellisesti ratkaistavaksi. Selvityksen mukaan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 3.10.2011 tilaston mukaan 12 kuukautta. Lapsen huostaanottoa ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevissa asioissa

vastaava käsittelyaika oli 13,4 kuukautta ja huostassapidon lopettamista koskeissa asioissa 12,9 kuukautta.

Hallintoneuvoksen mukaan jaostolla on keskusteltu paljon kysymyksessä olevien asioiden käsittelyajoista ja oltu yksimielisiä siitä, että käsittelyajat ovat liian pitkiä. Hallintoneuvoksen mukaan käsittelyaikoihin on osaltaan vaikuttanut se, että kysymys on uuden vuonna 2008 voimaan tulleen lastensuojelulain soveltamisesta. Lakiin on tehty vuonna 2010 koko hallintolainkäytön toimivuuden ja oikeusturvan kannalta merkittäviä muutoksia, joiden odotetaan lyhentävän käsittelyaikoja. Selvityksen mukaan vireillä olevien lastensuojeluasioiden määrä oli ollut koko viime vuoden (2010) noin 400 asiaa. Selvityksen antohetkellä (lokakuu 2011) se oli alentumaan päin. Tilaston (3.10.2011) mukaan huostaanottoon ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevia valitusasioita oli vireillä 216 ja huostassapidon lopettamista koskevia asioita 50.

Hallintoneuvoksen mukaan jutut on jaettu lähetemenettelyn jälkeen ensin asioiden pääesittelijälle, joka on on asiat alustavasti läpikäytyään siirtänyt ne asiat, joita hän ei ole itse esitellyt, asiaryhmän kahdelle muulle esittelijälle. Hänen mukaansa kansliahenkilökunta ja esittelijät ovat osaavia ja vastuuntuntoisia sekä työhönsä innostuneita.

Nykyinen menettely oli hallintoneuvoksen mielestä toiminut hyvin.

Hallintoneuvoksen selvityksen mukaan kantelijan valitus oli viipynyt korkeimmassa hallinto-oikeudessa valitettavan pitkään. Syynä tähän on ollut jaoston käsiteltävänä olevien kiireellisten asioiden, joita on muitakin kuin lastensuojeluasiat, suuri määrä ja käytettävissä olleiden resurssien pienuus. Tuolloin tuleva suullinen käsittely tuli selvityksen mukaan pidentämään käsittelyaikaa. Selvityksen mukaan suullinen käsittely oli kysymyksessä olevassa asiassa välttämätön.

3.3

Lisäkuulemiset

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 9 §:ään viitaten pyysin 5.11.2012 korkeimman hallinto-oikeuden kansliapäällikköä varaamaan oikeussihteerille tilaisuuden tulla kuulluksi asian johdosta, koska käytettävissäni olevan selvityksen valossa ei ollut esitetty erityistä selvitystä siitä, mistä syystä juttu ei ollut näyttänyt olleen aktiivisessa käsittelyssä lähetemenettelyn päättymisen jälkeen seitsemään kuukauteen (marraskuun 2010 ja toukokuun 2011 välisenä aikana).

Kansliapäällikön lisäselvitys

Kansliapäällikkö täydensi korkeimman hallinto-oikeuden aiemmin antamaa selvitystä 22.11.2012. Hänen mukaan kantelijan valitusasian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa kesti keskimääräistä pidempään johtuen lastensuojeluasioiden ja muidenkin asioiden määrällisestä kasvusta juuri vuonna 2010 sekä siitä, että asiassa suoritettiin sekä kirjallinen esivalmistelu että suullinen käsittely. Vuonna 2011 huostassapidon lopettamista koskevien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 13,8 kuukautta. Selvityksen antohetkellä (lokakuu 2012) käsittelyaika oli keskimäärin 12,1 kuukautta.

Kansliapäällikön selvityksen mukaan vuonna 2010, jolloin kantelijan valitus tuli vireille, korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui poikkeuksellisen paljon lastensuojeluun liittyviä asioita, yhteensä 414 kappaletta. Edellisenä vuonna (2009) niitä saapui 293 kpl ja seuraavana vuonna

(2011) 268 kpl. Lastensuojelulain 1.1.2008 voimaan tullut muutos selittää osaltaan valitusasioiden määrän kasvun. Lakia muutettiin vuonna 2010 siten, että kiireellistä sijoitusta ja sen jatkamista koskevat päätökset eivät enää ohjaudu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämän muutoksen seurauksena lastensuojeluasioiden määrä on vuoden 2010 jälkeen vähentynyt korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja käsittelyaika vastaavasti lyhentynyt.

Vuonna 2010 myös ulkomaalaisasioiden määrä kasvoi huomattavasti kansliapäällikön antaman selvityksen mukaan. Hänen mukaansa uusia ulkomaalaisasioita saapui 694, kun niitä aiempina vuonna saapui kolmisensataa vähemmän eli 398. Mainittuna vuonna korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapuikin enemmän asioita kuin kertaakaan 2000-luvulla, yhteensä 4 586 asiaa. Viime vuonna (2011) vireille tuli yli 500 asiaa vähemmän eli 4 044.

Vaikka vuoden 2008 lastensuojelulain uudistuksen ennakoitiin lisäävän valitusten määrää hallinto-oikeuksissa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja myös ulkomaalaisasioiden määrän kasvu oli nähtävissä, ei korkeimmalle hallinto-oikeudelle kansliapäällikön selvityksen mukaan osoitettu vastaavia lisäresursseja. Valitusasioiden määrän kasvu näkyykin keskimääräisten käsittelyaikojen pidentymisenä (vuonna 2010 yhteensä 11,1 kk, 2011 yhteensä 12,2, kk ja nyt 12,7 kk).

Kansliapäällikön selvityksen mukaan tietyissä asioissa kuten lastensuojeluasioissa, on ollut käytäntönä, ettei esivalmistelun päätettyä asiaa jaeta suoraan esittelijälle, joka sen tulee esitteleeseen, vaan käytetään ns. vastuuesittelijäjärjestelmää. Syynä tällaisen järjestelmän käyttöön voi selvityksen mukaan olla esimerkiksi erot asiaryhmän esittelijöiden kokemuksessa tai esimerkiksi tarve turvata asioiden yhtenäinen eteneminen asiaryhmässä. Erityisesti suurissa asiaryhmissä, kuten lastensuojeluasioissa, joissa asiat ovat keskenään varsin samanlaisia, tällainen on tapana. Kun asiaryhmässä on vastuuesittelijä, asia siirretään kansliapäällikön selvityksen mukaan lopulliselle esittelijälle vasta silloin, kun sen vuoro tulla esittelyyn lähestyy. Edellä olevalla järjestelmällä pystytään varsin hyvin selvityksen mukaan turvaamaan yhdenmukainen menettely asiaryhmän sisällä. Näin ollen asian pysyminen seitsemän kuukautta vastuuesittelijän nimissä ei ole poikkeuksellista.

Kansliapäällikön selvityksen mukaan vuosina 2009 – 2010 huostanottoasioita valmistelleiden esittelijöiden määrä ei vastannut tarvetta. Oikeussihteeri oli jopa jonkin aikaa ainoa pääasiallisesti lastensuojeluasioita valmistellut esittelijä. Tammikuussa 2011 toinen pääasiassa lastensuojeluasioita esitellyt esittelijä palasi perhevapaalta töihin ja maaliskuussa 2011 asiaryhmään saatiin uusi määräaikainen esittelijä. Tämä näkyy nyt käsittelyaikojen lyhentymisenä.

Kansliapäällikön selvityksen mukaan kantelijan valitusasia tuli vireille 31.5.2010. Asiassa suoritettiin normaali esivalmistelu, kun asian osapuolia kuultiin kirjallisesti. Asia siirtyi vastuuesittelijänä toimivalle oikeussihteerille 2.11.2010. Kirjallisen esivalmistelun päätyttyä asia odotti seitsemän kuukautta vastuuesittelijällä. Kun asia tuli esittelyvuoroon toukokuussa 2011, se annettiin vastuuesittelijältä toiselle esittelijälle A:lle 30.5.2011. Esittelijä A otti asian viivytyksettä työn alle ja vei asian 25.8.2011 pidettyyn istuntoon. Tuolloin asiassa ilmeni tarve järjestää poikkeuksellisesti suullinen käsittely. Suullisia käsittelyjä pidetään korkeimmassa hallinto-oikeudessa varsin harvoin; vuonna 2011 niitä oli kuudessa asiassa.

Kantelijan asiassa suullinen käsittely pidettiin 8.11.2011 ja asiassa annettiin lopullinen ratkaisu 27.12.2011. Päätös on annettu merkittävyytensä vuoksi ns. vuosikirjaratkaisuna 2011:- - -.

Kansliapäällikön selvityksen yhteenvedon mukaan asian käsittelyyn kulunut aika korkeimmas-
sa hallinto-oikeudessa ei ole johtunut vastuuesittelijän toiminnasta vaan siitä, että juuri tuolloin
lastensuojeluasioita ja muitakin asioita saapui korkeimpaan hallinto-oikeuteen ennätysellisen
paljon eikä esittelijäresursseja voitu lisätä vastaavassa määrin. Kantelijan asian käsittely kesti
keskimääräistä pidempään myös siksi, että asiassa järjestettiin suullinen käsittely ja asia an-
nettiin ns. vuosikirjaratkaisuna.

Oikeussihteerin selitys

Oikeussihteerin selityksen mukaan asia oli siirtynyt hänen nimelleen 2.11.2010, jolloin hän oli
lastensuojeluasioiden ainoa esittelijä aina alkuvuoteen 2011. Hän kertoi esimerkkejä muista
asioista, joita hän oli valmistellut sinä aikana kun kantelijan asia odotti käsittelyvuoroaan. Lop-
puvuodesta 2010 hän oli vienyt esittelyyn vuonna 2009 vireille tulleita huostaanottoasioita.
Keväällä 2011 hän oli vienyt esittelyyn muun muassa kesällä 2009 tulleen poikkeuksellisen
hankalan huostaanottoasian ja muita vuonna 2009 vireille tulleita huostaanottoasioita, joista
moni muukin oli varsin hankala. Käsittelyssä oli oikeussihteerin selvityksen mukaan helmi-
kuussa 2010 vireille tullut viisilapsisen perheen huostaanottoasia, jossa asiakirjoja oli laatikol-
linen. Oikeussihteerin selityksen mukaan esitellyt muutaman kansainvälistä lapseksiottamista koskevaa
asiaa, jotka ovat luonteeltaan erittäin kiireellisiä. Lisäksi hän oli selvityksensä mukaan esitteli-
jänä kahdessa huostaanottoasiassa, joissa toimitettiin suullinen käsittely.

Selvityksen mukaan tammikuussa 2011 perhevapailta palannut esittelijä oli pääsääntöisesti
esitellyt vuonna 2009 vireille tulleita huostaanottoasioita ja kiireellistä sijoitusta koskevia asioi-
ta. Maaliskuussa 2011 lastensuojeluasioihin tullut esittelijä oli hänkin esitellyt kantelijan asiaa
vanhempia asioita, ennen kuin kantelijan asia oli tullut esittelyvuoroon. Oikeussihteerin selityksen
mukaan toimivansa vastuuesittelijänä lastensuojeluasioissa, mutta hän ei siirrä juttuja muiden esitteli-
jien nimiin sitä mukaan kun ne tulevat ratkaisukypsäksi, vaan silloin kun niiden vuoro tulla
esittelyyn lähestyy tai asian erityinen kiireellisyys sitä edellyttää. Sinä aikana kun asia odottaa
esittelyvuoroaan, asianhallintaan ei tehdä mitään erityisiä merkintöjä. Vastuuesittelijänä hän
kuitenkin seuraa jatkuvasti lastensuojeluasioiden tilannetta ja valmisteleo itse asian tai jakaa
muille esittelijöille edellä selostettujen periaatteiden mukaisesti. Näin pystytään selvityksen
mukaan turvaamaan yhdenmukainen menettely asiaryhmän sisällä. Oikeussihteerin selityksen
mukaan jaoston puheenjohtajan ohjeistuksen mukaisesti sekä yhdenmukaisen ja oikeuden-
mukaisen menettelyn turvaamiseksi asiaryhmän sisällä.

3.4 Asian käsittelyaika

Kannanotto

Kantelijan valituksen käsittely korkeimmas-
sa hallinto-oikeudessa kesti siis lähes päivälleen
yhdeksäntoista kuukautta eli vuoden ja seitsemän kuukautta. Pidän kulunutta aikaa liian pitkä-
nä ottaen huomioon asian laatu.

Asiassa ei ole kuitenkaan ilmennyt käsittelyn viivästymisen johtuneen kenenkään korkeimman
hallinto-oikeuden virkamiehen laiminlyönnistä valituksen käsittelyssä, vaan saamani käsityk-
sen mukaan käsiteltävinä olevien asioiden suuresta määrästä suhteessa korkeimman hallinto-
oikeuden henkilöstövoimavaroihin erityisesti vuonna 2010, mikä heijastui vuoteen 2011. Saa-
mani selvityksen mukaan valitusasioiden määrän kasvu näkyi keskimääräisten käsittelyaikojen
pidentymisenä vuonna 2011.

Kiinnitän korkeimman hallinto-oikeuden huomiota yleisellä tasolla laissa kiireellisesti käsiteltäväksi määrätyn asiaryhmän käsittelyn joutuisuuteen. Käsitykseni mukaan keskimääräinen käsittelyaika ei saisi ylittää tällaisten asioiden käsittelyssä kaikkien asioiden keskimääräistä käsittelyaikaa.

Perustelut

Pyytämässäni selvityksessä pyysin korkeinta hallinto-oikeutta kiinnittämään huomiota erityisesti kantelijan valituksen käsittelyn keston syihin ja pyysin tietoa siitä, kuinka kauan huostasapidon lopettamista koskevan valituksen käsittely yleensä kestää korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Syyksi kantelijan valituksen käsittelyn viipymiselle III-jaoston puheenjohtaja totesi jaoston käsiteltävänä olevien kiireellisten asioiden suuren määrän ja käytettävissä olevien resurssien pienuuden. Myös suullinen käsittely pidensi selvityksen mukaan käsittelyaikaa. Kansliapäällikön lisäselvityksen mukaan juuri tapahtuma-aikaan saapui lastensuojeluasioita ja muitakin asioita korkeimpaan hallinto-oikeuteen ennätysellisen paljon eikä esittelijäresursseja voitu lisätä vastaavassa määrin. Lisäksi kantelijan asian käsittely kesti keskimääräistä pidempään myös siksi, että asia annettiin ns. vuosikirjaratkaisuna. Kansliapäällikön mukaan asian käsittelyyn kulunut aika korkeimmassa hallinto-oikeudessa ei ole johtunut vastuuesittelijän toiminnasta.

Vaatus asian käsittelemisestä ilman aiheetonta viivytystä sisältyy perustuslain 21 §:ään. Lastensuojeluasioiden käsittely hallintotuomioistuimessa on säädetty lastensuojelulaissa kiireellisesti käsiteltäväksi (lastensuojelulain 88 §) ja siten tehostettu käsittelyn joutuisuusvaatimusta. Korkeimman hallinto-oikeuden työjärjestyksen mukaan ennen muita lainkäyttöasioita esitellään asiat, jotka lain mukaan tai muulla perusteella on käsiteltävä kiireellisesti. Myös ihmisoikeustuomioistuin on katsonut, että lapsi- ja perheoikeudelliset asiat edellyttävät nopeaa käsittelyä (ks. Pellonpää Matti, Gullans Monica, Pölönen Pasi ja Antti Tapanila: Euroopan ihmisoikeussopimus, 2012, s. 540).

Euroopan ihmisoikeussopimuksen näkökulmasta oikeudenkäynnin keston kohtuullisuutta arvioidessa otetaan huomioon muun muassa asian luonne, asianosaisen oma toiminta ja viranomaisen aktiivisuus. Mikäli käsittelyyn sisältyy yksittäisiä kohtuuttoman pitkiä ajanjaksoja, joiden aikana asialle ei ulkoisen arvioitsijan silmin tarkastellen näyttäisi viranomaisessa tapahtuneen mitään, viranomaisen on kyettävä esittämään hyväksyttävät perusteet sille, miksi näin on tapahtunut.

Selvityksen ja asian diaarilehden mukaan juttu ei näyttänyt olleen aktiivisessa käsittelyssä lähetemenettelyn päättymisen jälkeen seitsemään kuukauteen. Lähetemenettelyn päättymisen jälkeen juttu oli siirretty saamani selvityksen mukaan pääesittelijälle, oikeastaan vastuuesittelijälle. Saamani selvityksen mukaan vastuuesittelijän tehtävänä on, asiat alustavasti läpikäytyään, siirtää ne asiat, joita hän itse ei esittele, asiaryhmän kahdelle muulle esittelijälle. Jutun diaariotteesta kuitenkin ilmeni, että vastuuesittelijä oli siirtänyt jutun vasta seitsemän kuukauden kuluttua toiselle esittelijälle.

Vastuuesittelijä kertoi selvityksessään vieneensä esittelyyn ja valmistellut kantelijan valitusta vanhempia asioita sinä aikana kun kantelijan asia oli odottanut käsittelyvuoroaan. Hän kertoi myös, ettei hän siirrä asioita muiden esittelijöiden nimiin heti niiden tultua ratkaisukypsäksi vaan vasta silloin kun niiden vuoro tulla esittelyyn lähestyy tai asian erityinen kiireellisyys sitä edellyttää. Vastuuesittelijä katsoi toimineensa jaoston puheenjohtajan ohjeistuksen mukaisesti sekä yhdenmukaisen ja oikeudenmukaisen menettelyn turvaamiseksi asiaryhmän sisällä.

Saamani selvityksen mukaan minulla ei ole aihetta epäillä, että vastuuesittelijä olisi menetellyt asian käsittelyssä lainvastaisesti tai laiminlyönyt velvollisuuksiaan.

Sen jälkeen kun asia siirrettiin jutun esitelleelle esittelijälle 30.5.2011, ei asian käsittelyssä ole nähdäkseen tapahtunut viivytystä. Esittelijä oli esitellyt asian 25.8.2011 pidetyssä istunnossa. Suullinen käsittely oli järjestetty reilun kahden kuukauden kuluttua ja asia ratkaistiin 27.12.2011 annetulla päätöksellä.

Laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, että voimavaroihin ja työmäärään liittyvillä syillä ei voida hyväksyttävästi perustella poikkeamista siitä, mitä perusoikeutena turvattu oikeusturva asian käsittelyltä edellyttää. Tähän nähden korkein hallinto-oikeus ei ole esittänyt hyväksyttäviä perusteita valituksen käsittelyn viivästymiselle. Vaikka jutturuuhkat ja resurssiongelmat ovat ymmärrettävä syy asioiden käsittelyn viivästymiselle, on julkisella vallalla velvollisuus organisoida lainkäyttöasioiden käsittely siten, että asiat voidaan käsitellä ilman aiheetonta viivytystä.

Huomioni kiinnittyi siihen, että vuoden 2010 ja 2011 tilastojen valossa lastensuojeluasioiden käsittelyajat ovat yleisesti varsin pitkiä.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikertomuksen Tilastot-osion taulukosta ilmenee, että kaikkien korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistujen asioiden käsittelyaika oli keskimäärin 12,2 kuukautta vuonna 2011 ja vuonna 2010 keskimäärin 11,2 kuukautta. Lapsen huostaanottoa ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevissa asioissa vastaava käsittelyaika oli pidempi ollen vuonna 2011 13,4 kuukautta ja huostassapidon lopettamista koskevissa asioissa 13,8 kuukautta. Vuotta aiemmin vastaavat käsittelyajat po. lastensuojeluasioissa oli 12,2 kuukautta ja huostassapidon lopettamista koskevissa asioissa 13 kuukautta.

Suullisia käsittelyitä oli sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevissa asioissa pyydetty 128 jutussa, mutta niitä oli pidetty vain 6 jutussa (hallintoneuvos Kari Kuusiniemen artikkeli korkeimman hallinto-oikeuden vuosikertomuksessa vuodelta 2011). Huostaanottoja koskevien asioiden pitkä käsittelyaika ei siten selittyne sillä, että asiassa olisi järjestetty suullinen käsittely.

Korkeimman hallinto-oikeuden työjärjestyksen 5 §:n mukaan jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on huolehdittava siitä, että jaoston lainkäyttötehtävät suoritetaan asianmukaisesti ja joustavasti. Työjärjestyksen 7 §:n 2 momentin mukaan jaoston puheenjohtaja myös määrää asioiden jakamisesta esittelijöiden kesken.

Hallintoneuvoksen selvityksen mukaan jaostolla on keskusteltu paljon kysymyksessä olevien asioiden käsittelyajoista ja oltu yksimielisiä siitä, että käsittelyajat ovat liian pitkiä. Selvityksessä ei kuitenkaan tuotu esiin, oliko käsittelyaikojen nopeuttamiseksi ryhdytty joihinkin toimenpiteisiin. Lisäksi kansliapäällikön antaman lisäselvityksen mukaan vuosina 2009 – 2010 huostaanottoasioita valmistelleiden esittelijöiden määrä ei vastannut tarvetta.

Kansliapäällikön antaman lisäselvityksen mukaan lastensuojeluasioiden suuren määrän vuoksi huostaanottoon ja sijaishuoltoon sijoittamista sekä kiireellistä sijoitusta koskevia asioita on niitä käsittelevällä jaostolla priorisoitu jaoston puheenjohtajan linjauksen mukaisesti huostassapidon lopettamista koskeviin asioihin nähden. Kantelijan valitus koski hänen mukaansa nimenomaan huostassapidon lopettamista. Myös hallintoneuvos selvityksessään kertoi, että kaikkein nopeimmin on pyritty saamaan ratkaistuksi asiat, jotka etukäteen arvioiden ovat lapsen kannalta kiireellisempiä kuten silloin, kun valituksenalainen päätös merkitsee lapsen si-

jaishuoltopaikan muutosta. Nyt kyseessä olevassa asiassa tämä esiintuotu periaate ei ole nähdäkseni toteutunut. Saamani selvityksen ja tilastotietojen valossa minulla on aihetta epäillä, että asian kiireellisen käsittelyn vaatimusta ei ole otettu riittävästi huomioon voimavarojen kohdentamisessa korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Korkeimman hallinto-oikeuden tilaston (vuoden 2011 vuosikertomus) mukaan vuonna 2011 laissa säädettyjen kiireellisesti käsiteltävien asioiden käsittely kesti keskimäärin kauemmin kuin kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli. Kiireellisenä käsiteltävien asioiden laatu huomioon ottaen tulisi korkeimman hallinto-oikeuden käsitykseni mukaan kiinnittää erityistä huomiota käsittelyn keston kiireellisesti käsiteltävissä lastensuojelua koskevissa asioissa. Tämän seikan ja asiassa saamani selvityksen perusteella en ole voinut vakuuttua siitä, että korkeimmassa hallinto-oikeudessa olisi riittävästi huolehdittu lapsen edun toteuttamisesta erityisesti ohjaamalla riittävät voimavarat huostaanottoa tai huostaanoton lopettamista koskevien valitusasioiden käsittelyyn. Etenkin mitä pienemmästä lapsesta on kysymys, sitä suurempi merkitys on lapselle, että hänen huostaanottoa tai huostassapidon lopettamista koskeva valitusasia käsitellään ilman aiheetonta viivästystä.

4

TOIMENPITEET

Saatan vastaisen varalle korkeimman hallinto-oikeuden tietoon edellä kohdassa 3.4 selostetun käsitykseni laissa kiireellisesti käsiteltäväksi säädettyjen huostaanottoa koskevien valitusasioiden liian pitkästä käsittelyajasta. Tässä tarkoituksessa lähetän korkeimmalle hallinto-oikeudelle jäljennöksen tästä päätöksestäni. Lähetän päätökseni tiedoksi myös oikeusministeriölle.